ਐਸ.ਐਮ.ਟੀ. ਭੀਮਾਬਾਈ ਮਹਾਦੇਓ ਕਾਂਬੇਕਰ (ਡੀ) ਥ. ਐਲ.ਆਰ.

ਬਨਾਮ

ਆਰਥਰ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1330)

31 ਜਨਵਰੀ, 2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪਰਿਵਰਤਨ:

ਇੰਤਕਾਲ ਐਂਟਰੀਆਂ - ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ - ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

> *ਸਵਰਨੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਕੌਰ* **(1996) 6 SCC 223 : [1996] 5 Suppl. SCR 165;** *ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੌਲਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ,* **(1997) 7 SCC 137;** *ਨਰਸਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **2009) 5 SCC 591 : [2009] 4 SCR 929 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1996] 5 ਸਪਲ. SCR 165 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(1997) 7 SCC 137 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2009] 4 SCR 929 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1330।

2011 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6235 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ 30.09.2011 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼ੇਖਰ ਨਫੜੇ, ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਯਤਿਨ ਸ਼ਾਹ, ਗੌਰਵ ਗੋਇਲ, ਅਭਿਕਲਪ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਕੁ. ਐਸ.ਲਕਸ਼ਮੀ ਅਈਅਰ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਰੂਸੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ

ਆਸਥਾ ਮਹਿਤਾ, ਈ.ਸੀ.ਅਗਰਵਾਲਾ, ਮਨੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਯੂਰੀ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ, ਵਿਜੋਮ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਣਯ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮੀਕਸ਼ਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ ਐੱਮ. ਕੁਲਕਰਨੀ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਾਮਾਕਾਂਤਰਾਓ, ਕਟਿਸ਼ਨਪਾਲਸ਼ਾਨ. ਨਾਇਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 2011 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6235 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 30.09.2011 ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। .

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

4. ਵਿਵਾਦ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

5. ਵਿਵਾਦ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਪੀਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

6. ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ।

7. ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਸਵਰਨੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਕੌਰ, (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 223, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੌਲਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ, (1997) 7

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 137 ਅਤੇ ਨਰਸਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2009) 5 SCC 591)।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਲ ਹੈ।

10. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤੱਥਹੀਣ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਨੈਫਾਡੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

12. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate